

Forfatter: Heiberg, Johanne Luise

Titel: Udrag fra Et liv genoplevet i erindringen, Bind I 1812-42

Citation: Heiberg, Johanne Luise: "Et liv genoplevet i erindringen", i Heiberg, Johanne Luise: *Et liv genoplevet i erindringen*, udg. af Niels Birger Wamberg , Gyldendal, 1973-74., s. 165. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-heibfr01-shoot-idm139849788944224/facsimile.pdf> (tilgået 25. april 2024)

Anvendt udgave: Et liv genoplevet i erindringen

For Guds skyld, Hanna! Glem mig ikke! Det vil være min største sorg at se mig glemt af dig. Lev vel! Lev vel!]

Så verligt og kærligt skiltes vi ad. Jeg var nu for anden gang i mit liv befriet for et forhold, under hvis tryk jeg havde gennemgået tunge lidelser. Jeg var blevet ældre end første gang, og derfor efterlod dette brud et varigt og smerteligt indtryk på mig. Ikke jublende i ungdomsovernød som første gang, men stille og bebrejdende mig selv min overivelse var jeg falden tilbage i mit oprindelige tungsind. Dog følte jeg mig usigelig let om hjertet; men denne gang var der en følelse af anger i min befrielse. [Jeg sagde til mig selv, at såigt aldrig burde have kunnet hænde mig, og jeg skammede mig over mig selv. Efter at jeg havde modtaget hans kærlige brev, hørte jeg i mange dage intet fra ham, hvilket angstede mig meget, da jeg var bange for, at han var syg. Igennem en af vore fælles bekendte erfarede jeg, at han var taget på landet, at hele hans venlige sindelag imod mig havde vendt sig til vrede, at et ondt menneske havde sagt ham, han var en nar, der ikke kunne se, det hele var et aftalt spil imellem fru Cyllembourg og mig, at jeg alt længe havde været forlovet med Heiberg, og deslige grove usandheder. Alt dette troede nu det godmodige, men svage menneske, og han var derfor rejst på landet med vrede og forbitrelse på mig, hvilket inderligt bedrøvede mig. Men denne svaghed i karakteren og denne mangel på mandighed hos ham var mig ikke ny, og ved dette nye bevis herpå, takkede jeg Gud for, at båndet imellem os var brudt, thi for Gud tør jeg vidne, at end ikke tanken om nogen ny forbindelse var kommet indenfor mine tanker eller havde nogen del i dette brud, endstige, at jeg alt havde knyttet et forhold til en anden. Jeg havde tværtimod fattet den beslutning: aldrig at ville gifte mig, og var nu fuldkommen fri. Af uberegnelig indflydelse var ophævelsen af denne forbindelse for mig, både som menneske og som skuespillerinde. Inter ville have gjort mig mere ulykkelig end at være forenet med en mand, som ikke stod over mig, så jeg kunne se op til ham som en autoritet. Thi dette er sandelig en af de største ulykker, der kan ramme os fruentimmer, en ulykke, der udvikler en række af slette, ukvindelige egenskaber, som tager til dag for dag. En ugraciøs domineren udebliver aldrig i et sådant forkert forhold uden at tale om an-

dre dybere forvildelser og fejl.]

På samme tid, som denne for mig vigtige begivenhed indtraf, hørte jeg en dag til min store forundring, at madam Wexschall skulle skilles fra sin mand, at hun alt var flyttet bort fra ham og taget til nogle venner, der boede flere mile fra byen. Nu begreb jeg, hvorfor jeg ikke længere kunne blive i hendes hus, da planen til dette skridt formodentligt alt dengang var besluttet. At noget sådant foresød, derom havde jeg ikke haft fjerneste anelse. Jeg hørte studsende på alt, hvad herom blev berettet. Dunkelt anede jeg nu, hvad der stod i forbindelse dermed, og det smertede mig dybt for hendes skyld; thi at dette ikke ville føre til hendes lykke, det følte jeg mig overbevist om. En lidenskab havde grebet hende for den mand, jeg alt længe havde gennemskuet, og som jeg fandt ikke var hende værdig. Sørgeligt er det i de unge år at gøre et fejlgreb, men bitrere i de ældre; og at hun i tiden ville komme til at smage denne bitterhed i al sin kraft, vidste jeg var uundgåeligt. Da hun hele sommeren blev på landet, så jeg hende ikke. Hun havde hidtil været i stor yndest hos publikum, ja, man havde set op til hende som til et ideal. Man havde beundret hendes holdning lige overfor en mand, som alle var enige om stod under hende. Man hørte ofte folk sige: »Det er skade, at hun har den mand! Bare hun ikke havde den mand!« Da nu rygter udbredte sig, at hun ville skilles fra samme mand, vendte det hele sig om. Man anklagede hende hårdt og ubarmhjertigt, og publikum – og hvad der var værre – ikke få af hendes venner svigtede hende i et øjeblik, hvor hun netop trængte mere end nogensinde til begge. Og da Nielsen kort efter også skilte sig fra sin kone, vakte dette en sådan forargelse, at den yndest, hun hidtil havde stået i, var som blæst bort; og man viste sig kold og skånselløs imod hende, da hun atter betrådte scenen. Denne stemning forøgedes, da hun tre år efter giftede sig med Nielsen, og flere år hængik, inden hun atter indtog sin gamle plads i publikums gunst.

Jeg henlevede denne sommer stille hos fru Gyllembourg og glædede mig fra morgenstunden af til, at Heiberg skulle komme og spise til middag med os. Det usigeligt behagelige, livlige og interessante i Heibergs omgang, som enhver, der har kendt ham nøjere, har følt, virkede velgørende på mig. At kede sig i hans selskab var en umulighed. Hans ungdommelige, livsglade, ja næ-